

TELEGRAFUL ROMAN.

Apere Marția, Joia și Sâmbata.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr.
pentru fie-care publicare.

Nr. 5243 B.

CONCURS.

Prin această se publică concurs pentru două stipendii câte de cinci sute (500) florini din dotațiunea de stat a archidieceșei noastre transilvane, destinată pentru calificarea mai înaltă a clericilor absolți din această archidieceșă la o facultate filosofică.

Aspiranții la aceste stipendii au să-și așternă suplicile lor consistoriului archidieceșan până la 10 August a. c. st. v. instruite cu următoarele documente:

- testimoniu de maturitate;
- absolutoriu clerical dela seminariul archidieceșan;
- atestat medical, că sunt deplin sănătoși;
- declarațiune separată, că după absolvare vor intra în serviciul bisericesc ori școlariu, ce li-se va oferi.

In fine au să numiască în suplică universitatea, la care doresc a studia, și să indice specialitatea studiilor alese.

Sibiu, 3/15 Iuliu, 1898.

Consistoriul archidieceșan.

Nr. 5293 Școl.

CONCURS.

Din fondurile archidieceșane au de venit vacante următoarele stipendii, pentru conferirea cărora se publică concurs cu terminul 10/22 August, 1898.

I. Din fundațiunea Francisc Iosif un stipendiu de șesedececi (60) floreni, pentru tineri români din archidieceșă, cari studiază și sunt lipsiți de mijlăce;

II. Din fundațiunea Cologea un stipendiu de unasută (100) floreni și trei câte de șesedececi (60) floreni, pentru tineri români din archidieceșă, cari studiază și sunt lipsiți de mijlăce.

III. Din fundațiunea Peioviici un stipendiu de cincidececi (50) floreni, pentru tineri români din archidieceșă, cari studiază și sunt lipsiți de mijlăce.

Aspiranții la aceste stipendii au a-și așterne suplicile la consistoriul archidieceșan, în terminul indicat, instruându-le cu următoarele documente:

FOIȚA.

Invetăminte

din viața Metropolitului Andreiu Șaguna.

Vorbire destinată a se ține Duminică în 14 Iunie v. 1898 la adunarea generală a despărțământului I. al „Asociațiunei pentru literatura română și cultura poporului român”.

„Poporul, care scie să-și respecteze și să onoreze pe omeni mari, este un popor matur și vrednic de stimă. Un astfel de popor va învinge toate greutățile și-și va ajunge mai curând ori mai târziu scopul dorit; și astfel de popor poartă în sufletul și în inima lui toate trăsăturile eminente ale omienilor mari, — puterea și virtutea lor. Ear' ceea ce trăse în sufletul și în inima unui popor, aceea însuși Dumnezeu, căruia nimeni nu 'i-se poate opune, o face să treacă în viața lui și o transformă în salutare și libertate”.

(Episc. Ios. G. Strossmayer la jub. lui Palacky).

Cuvintele acestea, adresate înainte cu un câte-va zile de un venerabil prelat frun-

1 cu atestat dela oficiul parochial al comunei, căreia aparține, că sunt români greco-orientali;

2 cu atestat școlariu despre progresul în studii în anul școlariu din urmă;

3 cu atestat medical, că sunt deplin sănătoși;

4 cu atestat dela primăria comunală despre poziția socială și starea materială a părinților;

5 eventual cu alte documente recomandătoare.

Aspiranții au a indica locul, unde voese să studieze.

Sibiu, 9/21 Iuliu, 1898.

Consistoriul archidieceșan,

Voce de artist român

o chestiune culturală.

Este foarte naturală și foarte logică vederea generală: cumcă artele în cultura unui popor sunt un fel de lăuce. Negreșit, că acest lăuce și'l poate permite numai poporul, care demult a trecut preste elementele culturii și éráși unde el se arată, dovedesce un grad mai înaintat în cultură.

Cultura omenirii în începuturile sale este strins legată de cele mai neapărate trebuințe fizice, și numai pe o scară mai superioară se ivesc și necesitățile psihice, cari ca și ori-ce trebuință, cer să fie satisfăcute. Căci, ce ni se prezintă prin arte? Nisece plăceri spirituale, cari devin tot atât de binepofitite ca și cele fizice. Plăcerile acestora satisfăcute fiind, întemează în sufletul nostru nisece simțeminte, cari mereu ne împing spre a căuta ocașuni, la cari să se potă valida. Cum însă nisuiințele purced din idea ce o avem despre unele plăceri, precum și despre obiectul prin care s'au st'mulat acele plăceri, urmăză cu necesitate logică: că ori ce plăceri și apoi orice nisuiințe sunt produsul spiritului omenesc, rezultat din prelucrarea și combinarea ideilor. De aci altă consecuență logică: n'ai ideii,

n'ai nici plăceri și n'ai nici nisuiințe spre anumite plăceri.

Când se ivesc în viața spirituală a unui popor anumite plăceri și anumite trebuințe, este dovada cea mai viuă, că în spiritul lui se petrece ceva, și anumite idei, cari formeză substratul real al acelor fenomene sufletesci. Observăm în viața poporului nostru plăcerea de a privi tipuri, de ale cumpăra și a-și împodobi casa cu ele, să fim siguri, că în spiritul lui se petrece ceva, și acel ceva este: că el începe să aibă gândiri relativ la pictură. Vedem, că poporul poftesce coruri bisericesci și lăuce și putem scii, că în sufletul lui se răscolesc idei și sentimente relativ la arta muziciei.

Și că de fapt în viața poporului român din noastră n'au să se petreacă așa ceva, o vedem și simțim cu toții. Avem însă satisfacțiunea de a o vede sigilându-se cu pecetea autoritativă a celui mai distins dintre Români în acest ram al culturii, a domnului director și prof. de muzică George Dima. Această o fact în tractatul său: „Ce să facem în prima linie pentru îmbunătățirea stării muzicale a poporului nostru”, publicat în Programa a XIV. a institutului ped. teol. archid. gr. or. Este foarte pe scurt ceea ce se spune aici, dar cuvintele acelea sunt cuvinte de aur și merită, ca să se ocupe presa română cu deadinsul de lămurirea și răspândirea lor. Părëndumi-se atât de importante, miam luat voia a le pune în discuțiune în un articol de ziar politic, căci acesta este canalul prin care mai repede și mai neted se scurg ideile în masele poporului.

Intre altele, ce adevăd se spune aici? Să constat, că ziarele noastre politice sunt pline cu anunțuri despre concert, teatre, serate declamatorice muzicale, etc, așa încât foia „România Musicală” din Bucuresci are o rubrică permanentă cu titlul: „Mersul muzicii dincolo de Carpați”. Articul Dima și exprimă bucuria față de această mișcare; adaugă însă, că ori ce rêvnă și ori ce silință numai atunci duce la scop, dacă e făcută cu pricepere.

tașilor cehi cu prilejul serbării de 100 ani dela nascerea, stau înaintea ochilor mei sufletesci astăzi, când o parte însemnată a poporului nostru serbeză aducerea aminte de acel mare bărbat, dela mórtea căruia se împlinește peste două zile 25 de ani; astăzi, când un nume scump tuturor Românilor, și cu deosebire celor mai strins legați de biserica răsăritenă, se rostesc cu evlavie în toate părțile țării, când mii și sute de mii de inimi românesci se îndreptă pline de recunoscință cătră mărăta figură, care a împodobi mai bine de un pătrat de véc istoria noastră, a Românilor de dincóce de munți, și care, deși trucesce s'a depărtat din mijlocul nostru acum 25 de ani, prin marea său spirit trăiesce încă și astăzi între noi și va trăi încă multă vreme, — va trăi, după a mea credință, până când pe aceste plaiuri va mai resuna dulcea limbă românescă, până când conștiința națională va licări încă în sufletul poporului nostru; cu un cuvânt: până când Românul va fi și se va mărturisi Român în această țără.

Da, domnilor și fraților, recunoscința față cu omieni mari și plini de merite este una din cele dintâi datorințe ale făr-cărui popor,

toemai cum recunoscința față cu binefăcătorii sei este datorința ori și căruia om, care ține la demnitate sa și care în adevăr voese să treacă de om cult și vrednic de stimă. Lipsa de recunoscință, nemulțămirea, uitarea bunătăților primite este o pata atât pe fruntea omienilor singuratici, cât și a popórelor, e semnul lipsei de inimă, lipsei de cultură, lipsei de caracter. Popórele, cari se fac vinovate de acest mare păcat, nu sunt vrednice de bărbății mari, pe cari 'i au avut și cari s'au străduit pentru ele, nu sunt vrednice să trăiască în mijlocul celorlalte popóre, nu sunt vrednice de libertate, ci sunt menite robiei și peirei.

Condu de asemenea vederi, am cređut, că nu voi face un lucru nepotrivit, decă îmi voiu lua îndrăsnélă să rostesc în mijlocul acestei onorate adunări câteva cuvinte despre bărbatul, de care am făcut amintire mai înainte și al căruia nume îl cunóteți cu toții; dacă voi încerca să Vă atrag și asupra mărătei figură a privirilor Archiepiscop și metropolit Andreiu Șaguna, dela mórtea căruia se va împlinei poimáne un pătrar de véc.

După unele constatări de natură istorică vine la caracterul și chipul de a cânta la Românisul și află, că nota caracteristică a cântării lui este tristeța, împreunată cu monotonia. Explicând această stare cu împregiurările nefaste ale politicii din trecut, și putem dice și din present, află că o parte a meritului revine negreșit și cântărilor bisericesci, cari l'au înflințat și 'l influințează neconținut. Acestea au fost și sunt școla Românilor în ce atinge cultivarea lui musicală.

Sunt, nu-i vorbă, în aceste cântări multe părți bune, dar sunt și foarte multe rele; deci, haid să construim ceva și din binele rămas să creștem ceva nou, care să corăspundă nivelului cultural modern și să interpreteze fidel și spiritul depus în tecstul cântărilor. Să creăm o punte de trecere peste prăpastia dintre cântarea bisericescă și cultura muziciei de azi. Făcând noi această, am făcut cel mai bun început în privința îmbunătățirii stării muzicale a poporului nostru.

Cum vedem, strigătul de alarmă este: *Reformarea muzicii bisericesci, căci numai de aici se poate opera cu succes în masele poporului; apoi pregătirea cansciósă a fiitorilor preoți și invetători, apostolii firești ai culturii poporului nostru!*

Consimțesc întră toate cu vederile esprimite de valorosul nostru bărbat, cu atât mai vécios, că și eu am esprimat vederi analóge în un raport al „Reuniunii române de muzică din Sibiu” înainte cu câțiva ani în calitate de secretar al ei.

Acolo am accentuat, că precum în literatură până atunci nu s'a făcut progres adevărat, până ce nu s'a luat drept basă: literatura poporană, astfel și în muzică nu vom progresa, până ce nu vom aduna și utiliza cântecele poporale, cari au să ofere ómenilor talentați materialul brut pentru concepțiuni mai înalte muzicale. La cântarea bisericescă nu am reflectat, ne putând fi adusa în legătură cu raportul anual al amintitei reuniuni.

Mă simt cu atât mai îndreptătit a face lucrul acesta, de-óce-șe Șaguna a fost, unul din urzitorii, desopărțământului nostru, din acest despărțământ, în numele căruia ne-am adunat astăzi aici, este numai o ramură, a fost de bună sémă cel mai zelos și cel mai meritat întemeiător al ei și tot-odată primul ei conducător în timp de 6 ani de zile.

A lăsa neamintit numele lui la o adunare a Asociațiunei, pentru înflințarea căreia el a pășit cu întrégă greutatea persoanei sale la locurile mai înalte, pentru care a jertfit timp și bani și față de care sufletul său nutria atâta iubire și așa de frumoșe așteptări, — astăzi, când peste tot răsuna numele lui și când atâtea inimi românesci fi aduc priosul recunoscinței lor, — ar fi un păcat strigător la cer, ar fi cea mai vécită dovadă de nemulțămire din partea noastră, ar fi semnul cel urit, de care am vorbit mai sus și pe care nu-l vom suferi o singură clipită pe frunțile noastre.

Dar' nu numai din punctul de vedere al datoriei, ce o avem față de umbra marelui Archiepiscop și Metropolit, cred eu, că este potrivit a ne pironi pentru câte-va clipite ochii minții și ai inimei noastre asupra mărătei lui făpturi și a nemuritorilor sale lu-

Cum însă o parte mare a acestei cântări a devenit proprietatea comună a credincioșilor, putem dice că ele țin aici locul scrierilor poporane, ca: Leonat și Dorofata, Argir și Elena; deci și aici o similitudine în gradul de dezvoltare culturală a unui popor pe diferite terene ale muncii omenesci. Trebuie să recunoșc, că prof. și direct. G. Dima a nimerit cuil în cap încât privesce reforma didactică a cantului.

Nu trebuie să pășim față de această propunere cu temere și sfilă, că vom altera spiritul conservativismului inherent ore-cum naturii Românilui. Numai omenii lași și trândavi se astupă cu haina învechită, voind să-și păstreze viața în tihnă și să trândăvescă, îndulcindu-se de binele, pe care nu vrednicia lor l'a adus, ci demultei alte slujbe nedemne de ființa omenescă. Omenii muncei nu se sparie de greutăți, nu cunosc intimidări.

Ei știu un singur și bun lucru: Munca și truda toate le biruesc, căci „Gutta cavat lapidem non vi sed saepe cadendo“. Și că muncă se recere aici, și cumcă curagiul e neapărat, cine o poate dubita? Lupte mari cu elementele împotrivoire, ce și au basa în ființa lucrului, dar și lupte cu preocupățiuni omenesci! Cine se va sparia însă de aceste împotriviri, când duhul vremurilor ne chiamă la muncă? In contra acestuia nu există împotrivire. El toate le sfărâmă, toate le preface, toate le reface.

Pornită mișcarea de aici e mai ductătoare la scop, căci este material adunat prin hărnicia unor ze oși bărbați și opera e mai ușoară. Mai grea e ea, dacă ne cugetăm la melodiile populare. Aceste trebuesc colectate, căci ce-ave-m, sunt numai începuturi. O frumoasă muncă pentru nisce omeni stăruitori. O rodnică activitate pentru nisce societăți culturale, cum e „Academia Română“ și „Asociațiunea“ noastră, cu mult mai rodnică decât planuri grandioase, cari sunt nisce pure imitațiuni și vor remănea mult timp: „aramă sunătoare și chimval răsunător“. Dic pentru societăți, căci aici se cer mari jertfe materiale, pe cari un privat nu le poate suporta.

Se cere, ca să se găsească nisce bărbați pricepători și să se însărcineze cu adunarea melodiilor populare. Acestora să le fie însă asigurată existența, ca să potă lucra în tihnă și neajunghi de alte preocupări omenesci. Materialul adunat trebuie publicat și apoi vom avé fundamentele sigure pe care vom clădi cu isbândă sigură cultura muzicii la poporul nostru.

Atrag deci atențiunea românilor întregi asupra acestei mișcări și do-

resc, că geniul Românilui se ne inspire și acum, conducându-ne către desevârșirea idealului nostru național.

Dr. Petru Șpan.

Intru amintirea Marelui Andreiu.

Diug, în Iunie, 1898.

Amintirea Marelui Andreiu s'a sêrbat în Diug, (prot. Deșului) Duminecă 14/26 Iunie. Sâmbătă sêra s'a oficiat vecernia cu litiă. Duminecă dimineța în zori clopotele vesteau trecerea din viața a celui mai bun, mai milostiv, mai înțelept, a celui mai mare binefăcător al bisericei noastre, a marelui arhieru Andreiu b. de Șaguna. Încă nu se ivise sôrele pe orizon și fetițe îmbrăcate în frumosul nostru port românesc alergau cu cununi și buchete de flori, spre a împodobi frumosul nostru locaș D-șeesc într-o pia memorie a sêrbătoritului. Bărbați și femei, bătrâni și tineri începură a curge de pe toate stradele și postându-se ca de obicei înaintea portalului bisericeii, așteptau cu evlavie sosirea preotului lor. O mulțime de creștini din satele înveinate înțelegând de sêrbarea, ce va avé loc în comuna noastră bisericească au alergat și ei la s-ta noastră biserică. Pe la orele 7 s'a început slujba d-șeiască în biserică îndesuită de popor. S'a oficiat utrenia și liturgia în mod solemn. Corul tineretului a dat răspunsurile într-un mod armonios. După liturgie preotul în odăjdii cernite, cu acest prilej îmbrăcate pentru primadată, a celebrat parastasul.

După parastas preotul a adresat o pătrunzătoare cuvântare credincioșilor asistenți zugrăvind în cele mai vii colori mărêța figură a sêrbătoritului și făcând cunoscută viața cu gloriose fapte împodobită a nemuritorului reîntemeietor al bisericei noastre.

Spre a da ăilei memorabile un caracter mai festiv și spre a eternisa amintirea memorabilului act, harnicul nostru preot apelând la pietatea și iubirea de biserică a poporului, la sentimentele lui de grațitudine față de marele Șaguna îl îndemnă a contribui fiecare din puținul său, pentru punerea basei unui fond, cu menirea de a se procura din averea lui un clopot pe sêma bisericei noastre, care în memoria acestei ăile, pentru primadată să sune în o ăi de praznic în amintirea Marelui Andreiu, și glasul căruia totdeauna să reîmprospeteze credincioșilor binefacerile pentru neam și biserică ale acestui de D-șeu trimis părinte al nostru.

Pe acest clopot se va însemna datul 14/26 Iunie 1898, a 25 aniversare într-o amintirea Marelui Andreiu.

La îndemnul iubitelui lor preot au contribuit îndată o mulțime de inși pentru sublimul scop.

Eată lista cotribuenților:

Teodor Cotuțiu paroch, 1 fl., Lucreția Cotuțiu 1 fl., Ioan Salustiu Cotuțiu 1 fl., Macavei Cotuțiu 1 fl.: Irina Cotuțiu 1 fl., Partene Cotuțiu a Sănei 1 fl., Gavrilă Tolea 1 fl., Todor Cotuțiu 1 fl. Ioan Giurgiua 1 fl.,

Alexandru Ciuruș 75 cr., Irina Ciuruș 75 cr., Petru Morășian 1 fl., Andreiu Cotuțiu 1 fl., Simeone Giurgiua 1 fl., Maria Giurgiua 1 fl. Pantelemon Giurgiua 5 fl., Todor Păltineau alui Grigore 1 fl., Dochia Păltineau 1 fl. Ioan Cotuțiu l. Leonte 1 fl., Teodor Maximia 5 fl., Ioan Cotuțiu l. Grigore 59 cr., Iacob Giurgiua l. Todor 1 fl., Luca Păltineanu 1 fl., George Giurgiua a Irinei 1 fl., Teodor Haiduc l. Vasile 1 fl., Andreiu Ciuruș 1 fl., Pahon Cotuțiu 1 fl., Stefan Cotuțiu l. Pahon 1 fl., Gavrilă Cotuțiu l. Maftei 50 cr., Andreiu Ciuruș l. Dumitru 1 fl., Alexandru Păltinean 1 fl., Dumitru Ciuruș 50 cr. Tănăsă Păltinean 1 fl., Petru Păltinean 50 cr., Filip Păltinean 50 cr., Nastasia Păltinean 50 cr., Vasilie Ciuruș 50 cr. Ioan Păltinean 1 fl., Grigore Păltinean 1 fl. Iacob Pușca 1 fl., Stefan Cristurean și Sofia din Spermeșu 2 fl., Florea Cristurean 1 fl., Raveica Cristurean 1 fl., Todor Nistor 1 fl., Maria Nistor 1 fl., Andrei Misgan 50 cr. Maria Misgan 50 cr., Moroșan Grigore 50 cr. Leonte Haiduc 1 fl., Floré Haiduc 50 cr. Ana Păltinean l. Alexandru 50 cr. Iacob Cotuțiu l. Dumitru 1 fl., Gafta Cotuțiu l. Gavrilă 50 cr., Floré Nistor 50 cr. Pahon Ciuruș 75 cr., Nastasa Ciuruș 75 cr., Stefan Nistor 2 fl., Tecla Cotuțiu l. Gavrilă 50 cr. George Giurgiua l. Tănăsă 50 cr. Palade Giurgiua 50 cr.,

D-șeu din bogatele sale daruri va rêsplăti pentru generositatea lor, evlavioșilor creștini pomeniti, cari într-un chip atât de vrednic au știut se-și manifeste recunoștința față de cel mai mare binefăcător al bisericei noastre, secul nostru cel mai resistant.

Onóre se cuvine preotului nostru T. Cotuțiu, care în acest chip demn a știut păstra memoria luceșurului neamului și bisericeii noastre.

Un parochian.

Școla de fete a Asociațiunii.

Frumoșea sêrbărilor comemorative, aranjate și desfășurate înaintea ochilor nostri cu atâtă demnitate și măreție din incidentul aniversării a 25 a dela reposarea Marelui Archier-u Andreiu Baron de Șaguna, — ne-au făcut să lăsăm din atențiune pentru moment modesta noastră viorică: Școla civilă de fete cu internat și drept de publicitate a Asociațiunii, cu examenele ei dela încheierea anului școlar 1897/98.

Da, modesta noastră viorică, primul institut de creșters pentru fetițele române, relativ la care, cea mai intimă satisfacție vom avé când mai vârtos să va dovedi cuvântul înțelept, că femeia cea mai virtușă este despre care se vorbește mai puțin.

Noi luăm cuvântul din incidentul examenelor dela încheierea anului școlar trecut și pentru îndeplinirea unei datorii publicistice, ce avem toți cei nepreocupați față de instituțiunile noastre culturale.

Am asistat de multe ori la examenele publice ale acestui institut, și adevêrul mărturisesc, că întotdeauna cu dulce mulțămire m-am depărtat din împunătorea sală

festivă a școlei unde decurgéu examenele cu adevărată solemnitate sârbătorească. Așa și în anul acesta. Și eu, când împrejmuit m-am vîzut în aceea sală festivă de o gin-gașă cunună de alese matrône române, mamele fetițelor; de sacra figură a primului președ al Asociațiunii, Marele Andreiu bar. de Șaguna, prezentată prin un tablou grandios în rasa călugărească; apoi totașa a celorlalți președți fericiți ai Asociațiunii, — cu lacrimi de bucurie în ochi mi-am zis: nu se putea martori mai străluciti să găseai pentru garanța, că cel mai înalt și cel mai curat ideal al poporului nostru se cultivă în sanctuarul acesta unde totă lucrarea celor chemați decurge sub presiunea viuă și pătrunzătoare a numitelor figuri istorice, dintre cari, aprôpe unul fie-care cu litere de aur s-a înscris pe paginile istoriei mai recente a poporului român.

Mult m-au impresionat apoi răspunsurile precise, sigure și exacte ale elevelor, cu deosebire la studiile: Limba română, germană, computul și științele naturale. Onóre corpului didactic. Nu mai puțin lucrurile de mână femeiesci. O expoziție a fost aranjată din aceste obiecte într-o sală mare a institutului, cu atâtă gusta și cu atâtă farmec ce ne făcea să simțim intimă recreație sufletească în lăuntrul nostru. Un crâng verde și frumos mi-am închipuit în desfătarea mea, în care păsărele se întrec cu ciripitul lor. Așa la această expoziție fetițele noastre se întrecu cu lucrurile lor alese și frumoșe. Dar cu privire la acest obiect precum am avut încă ocaziune a-ne exprima în colonele foi noastre și credem că în deplină consonanță cu opinia noastră publică, — cerem cu stăruință tot mai multe motive românesci și iarăși motive românesci. Căci cine alții dacă nu școlile noastre superioare de fete sunt chemate în linia primă să îmbrățișeze și să cultive minunata industrie de casă a țărâncii române, care până și străinilor imbecili le-a stors admirație și respect.

(Va urma.)

Noutăți.

Teatru român în Brașov. Distinsa artistă română din Bucuresci, dōmna *Aristița Romanescu* voind a da în cursul verii cu trupa sa câteva reprezentații la Brașov, s'a adresat în o scrisōre artistului *Ujhăzi Ede* din Pesta pentru a-i exopera concesiunea de lipsă dela guvernul unguresc.

Ujhăzi a întervenit la cunoscutul Păzmândi, președintul reuniunei actorilor unguri, rugându-l să esopereze concesiunea cerută de artista română.

Păzmândi a răspuns lui Ujhăzi în o epistolă scrisă franțuzesc, pentru a o putea comunica dnei Romanescu, apoi a publicat-o și în foile unguresci.

În scrisōre Păzmândi zice:

„Nu pot crede că ministrul să concedă reprezentațiunii în limba română. Căci în România ani dearëndul s'a nutrit dujmănie în

crări, ci acesta va fi de bună sêmă și spre folosul nostru, de-ore-ce viața bărbaților mari, cum a fost Șaguna, va fi tot-déuna un mijloc de creștere, de îmbărbătare, un izvor nescat de simțiri înalte și de fapte nobile; va fi cea mai limpede oglindă, din care vom puté vedé, cum trebuie să fie omul, decât voescé să se numescă cu adevêrat om, făptura cea mai alésă, pe care a făcut-o Ziditorul după chipul și asemênarea sa, voind să o pună coronă tuturor celorlalte fapturi eșite de sub atot-puternica sa mână.

Viața unui bărbat ca Șaguna se poté aseména cu acel izvor cu apă vie din poveste, din care gustând cine-va, întinerescé din nou, se simte dintr'odată mai puternic și mai plin de viață și este în stare a da piept fără témă cu toți smei și cu bálaurii, cei stau în cale. Privirea ei înalță, întăresc, nobilitéză sufletele și le face roditoare de fapte bune.

Nu este scopul meu să vă dau o iconă completă a vieții pline de fapte a lui Șaguna, nu mă simt chemat a arêta cu de-a măruntul nici chiar o parte din lucrările lui, fie pe terenul bisericesc, fiă pe cel școlar, de binefacere, sêu literar, cu atât mai puțin pe cel politic. Nici locul, nici timpul nu mă îngăduesc. De altă parte alte pene, alte rosturi

au căutat să vestească lumii, și în deosebi poporului nostru românesc, mărețele fapte ale nemuritorului bărbat, de a căruia umbră îndrăsnesc a mă apropia și eu astăzi, omeni, cari au avut nenorocirea a trăi împreună cu marele Archiepiscop și Metropolit și cari au fost martori nemijlociți ai lucrărilor sale neperitōre, isvorite din iubirea sa nemărginită față de poporul român, și ale căror bunătăți le simțim încă și astăzi și le vor simți de bună sêmă încă multe generațiuni, ce vor urma după noi.

Nu voiu încerca așa-dară să povestesc nici despre copilăria sa, petrecută în Miskolcz în mijlocul familiei sale, nici despre anii tinereții sale, petrecuți în Pesta la unchiul său Grabovski și la școlile înalte de aici, eră mai târziu ca student de teologie la seminarul din Vêrșet; nu mă voiu opri nici la timpul, când tinêrul teolog Anastasiu funcționa ca profesor la seminarul sêrbesc din Carloviț și ca secretar al consistoriului de aici, eră ceva mai târziu, îmbrăcând rasa monachală, lua numele apostolului Andreiu, pe care mai apoi îl făcu așa de scump poporul nostru; nu voiu arêta mai încolo, cum, după-ee a servit câtăva vreme ca profesor la despărțământul românesc al seminarului din Vêrșet, ajungând archimandrit al mănăstirei Covlu-

lui, a fost numit de guvernul țării în Iunie 1846, după mórtea episcopului Vasile Moga, vicar general al dieceșii române gr-or. a Ardélului; nu voiu descrie nici starea jalnică, în care afla noul vicar eparhia, ce i-se dăduse spre conducere, nici zelul și energia deosebită, cu care căuta el, mai întâiu ca vicar, și mai târziu, din primăvara a. 1848, ca episcop, să ridice din pulbere biserică română gr-or. din Ardél, până atunci prigonită și batjocorită de toți, și să o facă asemenea cu celelalte biserice creștine din patrie; nu voiu tracta în deosebi nici despre purtarea în adevêr bărbătesc și românescă, ce o arêta Șaguna în vijeliosul an 1848 și care îi căștiga și trebui să-i căștige inimile tuturor Românilor, făcându-l de atunci și până aprôpe de mórtea sa unul din cei dintâi conducători politici ai nemului nostru; nu voiu încerca să istorisesc luptele sale gigantice, purtate cu cuvântul și cu condeiul atât în anul amintit, cât și mai târziu, pe timpul absolutismului și mai apoi în era ocăruierei constituționale, pentru căștigarea drepturilor cuvenite poporului nostru, rob și apăsător de atâtă vreme, și împreună cu aceste pentru asigurarea unei sorți mai demne pe seama bisericeii, în fruntea căreia se afla; nu voiu urmări nici măsurile înțelepte, ce le întrec-

buintă el pentru isbutirea nobilelor sale planuri: întocmirile sale bisericesci, școlile cele multe, ridicate la stăruința lui și mare parte cu ajutorul lui material, ajutoarele date atâtor tineri, ca să potă cerceta școlile mai înalte și astfel mai târziu să slujescă ca luminători ai poporului nostru, — nici rēvna, ce l'a însuflețit până la cea din urmă a lui răsufare pentru luminarea neamului nostru și pentru înaintarea lui în toate cele bune, nici numărōsele scrieri eșite din pēna sa și din penele celor din jurul său, puși la cale, încurajați și ajutați de dînsul: nu voiu căuta în sfîrșit să înfășizez strălucitele rezultate ale silințelor lui, între care reînvierea Metropoliei române gr-or. din Ardél și țera ungrurescă și înzestrarea ei cu o întocmire organică din cele mai frumoșe formeză corōna lor și care singure i-ar fi putut face numele pentru tot déuna nemaritor, — cu un cuvênt: nu voiu încerca să urmăresc strălucitul curs al vieții lui din momentul, în care o sorte fericită l-a adus în mijlocul nostru, până când obosit de atâtă lucrări și-a plecat fruntea pentru totdēuna, aședat fiind spre veșnică odihnă, după dorința sa, în cimiterul de lângă biserică cea mare din Rêșinari, unde scumpele sale oseminte se află și acum.

(Va urma.)

contra noastră, s'au ridicat în fața lumii acuse mincinoase în contra noastră, încât opinia publică maghiară ar considera o prevenire ca acesta, de a da concesiune actorilor români, drept o slăbiciune.

Ba s'ar mai putea întâmpla, ca în Brăsova, unde populația numai a treia parte cunoște limba română, să se aranjeze din incidentul acesta demonstrații anti-române. — Dau deci sfatul domnișorei Romanescu să abstea dela intenția sa, până-ce în București încetăză înjurăturile la adresa Ungurilor.

Defraudare de un pătrar de milion.

De vre-o două săptămâni decurge la tribunalul din Arad pertactarea finală împotriva unor pungași dela receptoratul de acolo, și — acum s'a dat de urma unei noue defraudări de senzație: *Krivány János*, noul orfanale a comitatului Arad e cossar pungaș. Suma defraudată se urcă peste două sute șezeci de mii de fl.; ér după alții ar fi de o jumătate de milion. Partea cea mai mare obligații depuse la casa orfanală pe sémă unor ereși minoreni. Pungașul *Krivány* a fugit în America. Pentru desdaunarea casei orfanale, suma defraudată se va repartitiona pe locuitorii comitatului — aprópe toți români — în formă de dare.

Pentru „România Musicală“.

Confrății dela „România Musicală“ ne impută, că le-am făcut onóra de a reproduce din un număr al foi lor un articol despre baritonistul *Dumitru Popovici*, fără de a arăta izvorul articolului. Ba că am fi schimbat câteva cuvinte din acel articol, spre a nu fi cunoscut.

Grăbim a spune spre liniștirea confrăților dela „România Musicală“, că n'am produs din colónele revistei d-lor informația pomenită, ci din „Patria“ dela Cernăuți, și deci numele acestei foi l'am omis, din greșală. Că din ce pricină n'au indicat domnii dela „Patria“ obârșia articolului despre celebrul nostru baritonist, ar fi păcat să nu știricescă domnii dela „R. M.“ „Rugăm totodată pe confrății noștri dela „R. M.“ să fie mai drepti cu noi pe viitor“

Tabloul lui Horia și Ungurii.

Cum se știe, pictorul român *George Popovici* lucră la un tablou reprezentând execuția lui *Horia* la A. Iulia și merit pentru expoziția din Paris. Pe unguri i-a îngrozit deja știrea acesta. „*Budapesti-Hirlap*“ luând notiță despre ea spune, că scopul urmărit cu acest tablou evident e, de a deștepta simpatii față de Români și de a defaima pe Unguri înaintea Europei. Că expoziția dela Paris ție — „B. H.“ — e prilej bun pentru a defaima înaintea Inmei pe unguri, o știu bine în România, o știu Liga și o știu aceia cari au comandat tabloul. Apoi continuă: „Teritoriul expoziției României nu va fi departe de cel al Ungariei și tabloul lui *Horia* în expoziția română ar fi cea mai provocătoare demonstrație împotriva maghiarismului. Factorii competenți, cari aranjază expoziția ungară, vor putea clarifica comitetul arangiator al expoziției și vor putea mijloci, ca m i n c i u n a i s t o r i c ă eternisată în acest tablou, care consacra de erou național pe un haiduc condamnat la mórte și care vrea să câștige aderenții agitației valache din Ungaria — să nu pôta ajunge în expoziția dela Paris“. — Par'că vezi pe patriotul, cum face spume la gură de ciudă.

Nu ve frământați în zadar!

Esamene școlare. In Comana-inf.,

tract. protopresb. al Făgărașului, după-cum nise scrie, s'a ținut esamenul de vară în 1 Iunie a. e. stil vechiu, în prezența unui public numeros. Esamenul acestei școle cu cinci despărțăminte a avut un succes foarte bun. Învățătorul *Moise Flütter* a documentat, că 'și-a împlinit chemarea conștienței. După esaminarea copiilor din toate obiectele, s'a predat de câtră doi copii dialogul „Tatăl și fiul“, cu tendința de a îndemna la cercetarea școlei și la îmbrățișarea meseriilor. La sfârșit un elev din desp. V. a adresat în numele colegilor săi mulțăminte câtră comisarul încredințat cu conducerea esamenului. Dl. comisar s'a declarat foarte îndestulit cu progresul dovedit de școlari, și mulțămind învățătorului pentru conștiențioasa împlinire a chemării sale și publicului pentru interesul dovedit față de școlă — a încheiat samenul.

Un seminar ungaresc pe calea românisării. Se știe, că diecesele greco-catolice trimet tineri de ai lor în seminarul central papistaș din Pesta pentru a se califica în iesuitism. Limba de conversație în acest seminar e cea ungară și cea latină. „*Bud. Hirlap*“ se tângue, că elevii români azi mâne vor românișa seminarul, căci ei spre deosebire de tinerii de alte naționalități nu vorbesc decât românește în internat, cântă numai cântece de ale lor, pe cari le învață și îndrăgesc și colegii lor unguri; ei au biblioteca lor specială românească, foile lor. Atrage deci atenția ministrului *Wlassics* asupra acestui cuib de valachisare și cere să-l stirpească, scoțând cărțile românești din seminar, și interzicând tinerilor români a vorbi românește; să se introducă în seminar predica ungară în locul celei latine; să nu li se permită românilor a se plimba decât cu unguri

Premiile Academiei române. În sesiunea generală din 1899 se vor decerne următoarele premii. I. Premii pentru cărți publicate: — I. Premiul *Năsturel-Herescu*, din Seria B, de 4.000 lei, unei cărți scrise în limba română, cu conținut de ori ce natură, care se va judeca mai meritoric printre cele publicate de la 1 noiembrie 1897 până la 1 octombrie 1898. — II. Premiul Statului *Eliade-Rădulescu*, de 5.000 lei, unei cărți scrise în limba română, cu conținut literar, care se va judeca mai meritoric printre cele publicate de la 1 noiembrie 1896 până la 31 octombrie 1898. — III. Premiul *Adamachi*, de 5.000 lei, unei cărți scrise în limba română, cu cuprins moral de ori ce natură, care se va judeca mai meritoric printre cele publicate de la 1 noiembrie 1897 până la 31 octombrie 1898. — IV. Premiul Asociației *Craiovene* pentru dezvoltarea învățământului public, de 5.000 lei, celei mai bune cărți didactice în limba română dintre cele tipărite de la 1 ianuarie 1895 până la 1 octombrie 1898. Terminul depunerii la cancelaria Academiei a cărților propuse pentru concurs este până la 31 octombrie 1898. — II. Premii pentru lucrări puse la concurs cu subiecte date. I. Premiul *Adamachi*, de 5.000 lei, celei mai bune lucrări scrise în limba română asupra următorului subiect: „Biserica creștină ortodoxă din România și influința ei morală în evoluțiunea culturală a țerilor române de la începutul secolului nostru până la 1891“. — II. Premiul *Alexandru Bodescu*, de 1.500 lei, celei mai bune lucrări scrise în limba română asupra următorului subiect: „Cercetări istorice asupra orașelor *Chilia* și *Cetatea-Albă*“. — III. Premiul *Neuschotz*, de 2.000 lei, împreună cu procentele acestui fond până la acordarea premiului (decis. 6 martie 1895), celei mai bune lucrări scrise în limba română asupra următorului subiect: „Compediu istoric asupra dezvoltării industriale la Români până în 1875“. — IV. Premiul Statului *Lazăr*, de 5.000 lei, celei mai bune lucrări scrise în limba română asupra următorului subiect: „Studiul hidrografic complet al unuia din următoarele riuri: *Giul*, *Oltul*, *Argeșul*, *Ialomița*, *Siretul*“. Terminul prezentării manuscrisurilor la concurs este până la 1 septembrie 1898.

Un preot harnic. Ani 32 sunt când părintele *Stefan Dragoș* stă în fruntea comunei bisericesci *Finteșul-mare* în protopresbiteratul *Cetății de pėtră*. Și acest timp ne prezintă date bogate despre zelul și harnicia domniei sale și despre modul cum a știut înțelege chemarea unui adevărat părinte sufletesc. Scăpătata era starea bieților finteșeni în toate privințele și mai ales în cele materiale — pe timpul când părintele *Dragoș* a venit în fruntea comunei. Și părintele *Dragoș* cu devotament și înțelepciune lui în mână cărna credincioșilor încredințați lui, și îndușicându-i prin cuvinte și sfaturi înțelepte la milostenie și jertfire de sine — și premergând el însuși cu exemplul în această privință isbuti a crea din dărnicia credincioșilor încă la începutul carierei sale un fond parochial, care din modestul început de 20 fl. cu timpul prin contribuții benevole în bani și bucate și prin chivernisirea înțeleptă a păr. *Dragoș* a crescut întrată încât la 1882. cu o sumă de 1300 fl. s'a putut efectua repararea bisericeii ruinate ér mai târziu cu suma de 1500 fl. s'a putut zugrăvi devenind astfel una dintre

cele mai frumoase biserici din acel ținut. — Tot dsa a pus basă prin economisări și unificări scolarie din care la 1883. cu suma de 259 fl. s'a făcut repararea școlei de acolo punându-se astfel în stare bună și corespunde, tóre legii. —

Ca păstor sufletesc a fost totdeauna un apărător înfocat al ortodoxismului în părțile chiorene atât de mult espuse proselitismului catolic. Prin spiritul evangelic și prin povețe înțelepte a știut scuți și pre *Finteșeni* de mreșile proseliților, cari se nisuiu și se nisuesc a înghiți acesta comună. Numai energiei lui e a se mulțumi, că comuna învecinată *Văleni*, ajunsă în urma abuserilor și fărădelegilor fostului ei paroh — mai apoi trecut la gr. cat — în încurcături foarte serioase, a scăpat din gura peirei, ce în tot momentul o amenința.

Estragem aceste frumoase fapte ale părintelui *Dragoș* din o corespondență sosită din acele părți, dorind ca exemplele bune să aibă mulți imitatori.

Din „Foaia pedagogică“ de sub direcțiunea distinsului profesor seminarului dl. *D. P. Barcian* din Sibiu a apărut cu dta 15 Iunie — 1 Iulie c. Nr. 12—13, având cuprinsul: *Andrei* baron de *Șaguna*, chip. Dedicăție: „Dedicăm acest Nr. duplu al „Foi pedagogice“ amintirii *Marelui* și bnului arhiepiscop și metropolit *Andrei* baron de *Șaguna*, regenatorului școalei noastre și prietinelui cald și adevărat al învățătorimii“. Cuvânt rostit la actul festiv, de *D. P. Barcianu*. Cercularile arhiepiscopului, ale episcopilor diecesani și programa serbărilor comemorative din Sibiu și Reșinari. Apelul învățătorilor ort. rom. dela *Orăștie*.

O catastrofă pe mare. Foile au adus știrea trecute știrea unei oribile catastrofe întâmplată pe mare, nu departe de *New-York*:

Vaporul francez al societății „*Compagnie Transatlantique*“, cu numele *Bourgogne* în 4 a curentei n. la orele 3 din zori, depărtare de 60 zile de *Slabe-Izland*, nu departe de *New-York* s'a ciocnit cu vaporul de povară englez *Cromartyshire*, și s'a scufundat. Ciocnirea a fost atât de puternică, că vaporul francez a fost rupt formal în două. Abia vre-o sută șeptesprezece călători și vre-o 30 marinari au scăpat. Celelalte vre-o 500 de persoane aflătoare pe vapor și-au găsit mormântul în undele mării. Intreg personalul vaporului ofițeri, căpitan etc. s'au înecat în mare. Era o negură de nepătruns, și din astă pricină vaporul a rătăcit dela calea sa obicinuită. Vaporul a fost edificat cu 12 ani înainte și a costat mai multe milioane fl.

Bibliografic. În tipografia noastră arhidieceșană tocmai acum a eșit de sub tipari „*Acaftistul* care cuprinde în sine: *Acaftistul Preasfântei Născătoare de Dumnezeu al Domnului nostru Isus Christos, Cinstiul Paraclis* și alte acaftiste și rugăciuni folosite.

La *Păscălie*, care este făcută pe 50 de ani înainte prelângă îndicerea zilei născerei lui *Christos*, și a zilei, când cad *Santele Paști* s'au luat o rubrică foarte importantă, anume când se începe *Triodul*. Prin mijlocirea acesteia ori cine pôte ușor calcula serbătorile din postul mare și în general toate serbătorile de preste an.

Se pôte procura dela librăria arhidieceșană.

Foia Pentru toți. Nrul 29. are următorul bogat sumar: *Ați spus!* (poezie) *Iuliu C. Săvescu*. — *Convorbiri săptămânale*. *Isprava lui Pandur* (nuvelă), *Asc. Olănescu*. — O scrisóre, *Dumitru Stăncescu*. — *Bucăți de serisor*, *Virgiliu Gili*. — *Țeranul și Zaratul* (anecdota), *P. M. Rădulescu* — *Micșunești*. — *Snoave*, *Ionescu Pastion*. — *Povăț* părintescă. — O anecdota. — Cum *Romani* au putut să se înalțe, tradusă de *Lică*, — *Fărămituri*. — *Spicuir*. — *Creștințe populare*, *Valerio Țino*, *Brăila*. — *Ouă încondeiate*. — Un cântec... *Radu D. Rosetti* — *Proverbe Olandeze*. — „*N'am trăit în zadar*“. — Cum să facem răcoare. — Din câte-va origine, *Moș Dumitru*. — *Proverbe turcești*. — *Țiua fericirei?* (poezie), *Al. I. Șonțu*. — *Prostul înștruit*. — *Istoria țării*. —

Gândiri. — *Citirea*. — *Aventurile colonelului Gerard*, (roman). — *Care e omoritorul?* (roman) *Cronica agricolă*. — *Științe de petrecere*. — *Noutăți*. — *Tribuna tinerimei*. — *Răsăritul soarelui primă-vara*, (după *Jean J. Rousseau*), *Aurel Moral*. — *Viața...* (poezie), *P. Bratoloveanu*. — *Jocuri și petreceri*. — *Poșta redacției* — *Publicații*, etc.

PARTEA LITERARĂ.

Ce se facem în prima linie pentru îmbunătățirea stărei musicale a poporului nostru.

De vre-o câți-va ani încóce aduc diarele noastre din *Transilvania* mulțime de avisuri și dări de sémă despre producțiuni musicale de prin unele orașe, dar mai cu sémă din sate locuite de *Români*, încât revista „*România musicală*“ din *București*, ținând cont de această nouă aparițiune, a deschis în colónele sale o rubrică separată sub titlul: „*Mersul muziceii dincolo de Carpați*“.

Faptul în sine este îmbucurătoriu, pentru că ne dovedește, că în sîmul poporului nostru a început să se deștepte interesul și pentru musică.

Este bine deci să urmărim cu luare aminte această pornire purcésă din bune și frumoase intențiuni, pentru ca rîvna și munca în direcțiunea acesta să nu fie deșerte, ci, mai virtos, ca ele să aducă róde bune. A mai discuta despre însemnătatea muziceii ca mijloc cultivătoriu și educativ este de prisos. Însemnătatea acesta a fost recunoscută în tóte timpurile mai mult sau mai puțin, amăsurat gradului de cultură al diferitelor popóre.

Și chiar această mare influință, ce o are musica asupra internului omului ne impune să ne interesăm de tot pașul, care stă în legătură cu cultivarea și lășirea muziceii în pături mai largi ale poporului nostru, pentru că bunele intențiuni, rîvna și munca, duc numai atunci la scop, când ele sunt sprijinite și de pricepere.

Interesul acesta pentru musică, care devre-o câțiva ani se manifestă la noi, stă în strînsă legătură cu dezvoltarea noastră culturală. Progresul, care l-am făcut noi de puține decenii încóce, este mare.

Pe tóte terenurile, atât economice cât și culturale, să simte o mișcare febrilă, și cu óreși-care satisfacțiune putem constata, că din némul nostru s'au ridicat ómeni, a căror renume a trecut preste granițele țerilor locuite de *Români*.

Mai reu în privința acesta stăm pe terenul artelor. Artele nu sunt neapărat de lipsă pentru existența unui individ sau a unui popor, ele sunt numai aceea, ce înfrumusețază viața și o face plăcută, și izvorese din fântâna înaltei culturi.

Este deci ușor de înțeles, pentru ce am rămas noi așa de îndărăpt pe acest teren; nouă ne-au lipsit, din cauza vitregității timpurilor, condițiunile de a ne putea avânta la acea treaptă înaltă de cultură.

Dar eată, în fine, se simte și la noi o mișcare pe terenul musical, și involuntar ni se împune întrebarea: *Cultivă-se la noi musica în grad așa de mare, încât acumă chiar și pe sate să dau producțiuni musicale?*

Răspuns: Nu! *Valurile* timpului încă nu s'au liniștit și nu sau limpezit de așa, ca muziceii să i se dea atențiunea cuvenită.

Ce e drept, în România se susțin, încă de pe vremea lui *Cuza-Vodă*, din partea statului, două școli speciale de musică și anume: conservatórele din *București* și *Iasi*. Ce au produs însă aceste școli nu stă nici decum în proporțiune cu jertfele materiale, ce le-a adus și le aduce statul, pentru susținerea lor.

Vina o pôrtă însă tot statul, pentru că cei chemați să se intereseze, să conducă și să supravegheze lucrurile și în privința acesta, atât sunt de cuprinși de treburile politice, și cu deosebire de cele de partid, încât nu le mai rămâne timp să se ocupe și de progresul ce ar trebui și ar putea să-l facă țera și pe terenul musical.

(Va urma)

[84] 3—3

CONCURS.

Anulându-se prin concludul Venerabilului Consistoriu arhidiececan din 19 Ianuarie a. c. Nr. 349 Pl. aceluia alegerii de protopresbiter din Dobra, îndeplinit în ședința sinodului electoral din 16/28 Decembrie, 1897: pe baza statutului org. §. 63. combinat cu § 23. punct 5, și a regulamentului pentru procedura la alegerea de protopresbiter votat de congresul național-bisericesc al metropoliei noastre sub Nr. prot. 136 din 1888, prin această conform ordinului Venerabilului Consistoriu arhidiececan din 19 Ianuarie a. c. Nr. 349 Plen. se publică concurs nou pentru îndeplinirea postului vacant de protopresbiter în tractul Dobrai.

Fiitorul protopresbiter, ca atare, va deveni totodată și paroh în locul central al tractului, anume în comuna bisericăscă Dobra, conform concludului congresual din 13/25 Octombrie 1881 Nr. 129.

Până când va intra în viață ameliorarea dotațiunii protopresbiterale, pusă în vedere prin concludul sinodului arhidiececan din 5/17 Aprilie 1896 Nr. prot. 78, emolumentele împreunate cu acest post sunt:

a) Venitele protopresbiterale anume pășalul de cancelarie, ce se dă din fondul arhidiececan Rudolfin, și tacele, ce încurg pentru vizitarea comunelor tractuale, pentru procesele divorțiale și pentru alte speciale funcțiuni protopresbiterale.

b) Venitele parohiei protopresbiterale de clasa I din Dobra.

Concurenții au să documenteze calificațiunea prescrisă prin concludul congresual Nr. 111 din 1888, și concursurile lor instruite cu toate documentele necesare să le asternă Consistoriului arhidiececan în restimp de 30 de zile dela publicarea acestui concurs în foia „Telegraful Român“, alăturând la documente și o tabelă de calificațiune după rubricile indicate în provocatul regulament congresual §. 12.

Concursurile întrate după expirarea termenului nu se vor lua în considerare.

Dat din ședința comitetului protopresbiter al tractului Dobrai ținută în Dobra, la 8 Iunie, 1898

Nicolau Ivan m. p.
comisar consistorial.

Ioan Petruționiu m. p.

Nr. 4678 Plen. notariu.

Se aprobă cu aceia că termenul concursual de 30 de zile se compută dela prima publicare a concursului în foia indicată.

Sibiiu, din ședința plenară, ținută la 27 Iunie, 1898.

Consistoriul arhidiececan

Miron Romanul
arhiepiscop.

Dr. Elie Cristea,
secretariu.

[101] 1—3

Concurs.

Pentru întregirea unui post învățătoresc la școala elementară gr.-or. din Sebeșul săsesc se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Tel. Rom.“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

a) Salariu anual de 400 fl. în care se cuprinde și rețutul de cuartir și grădina computate cu 100 fl. și

b) Cuincuenaliile legale.

Instituindu-se numai învățător provizoriu, comitetul parochial și-a rezervat dreptul a da eventual cuartirul și grădina în natură, — atunci salariul e numai de 300 fl.

Învățătorul, carele va ocupa acest post e dator a ține Dumineca și sârbătore o sraună și a cânta cu copii în biserică.

Cunoscătorii de muzică vor fi preferiți, și fiind în stare a instrui și con-

duce corul, pentru acesta respectival va primi remunerațiune.

Cei-ce voesc a ocupa acest post, au a se presenta în timpul concursului, în vreo Duminecă sau sârbătore în biserică spre ași arăta desteritatea în cântări; și ași înainta în termenul prefipt cererile, instruite conform normelor din vigore, subsemnatului oficiu protopresbiteral.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Sebeș, 18 Iunie 1898.

Oficiul protopresbiter al Sebeșului:
Sergiu Medean,
protopresbiter.

[94] 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea a patru posturi învățătoresci devenite vacante la școala nor. cap. gr.-or. din Seliște, dintre cari două sunt pentru învățătoresc cu termen de 30 zile dela prima publicare.

Cu aceste posturi este împreunat un salariu anual fundamental de 400 fl. ér 50 fl. bani de cuartir și 20 fl. bani pentru grădina, care se va solvi în rate lunare anticipative din fondul cultural al bisericeii, tot odată li-se asigură învățătorilor aleși cuincuenalele legale.

Concurenții reflectanți la aceste posturi au să-și trimită suplicile lor instruite conform legilor în vigore, pe lângă aceea se cere, ca să posedă limba maghiară, să se deoblige, ca în termen de 3 ani să se cualifice pentru școlile de repetiție economice, în care vor avea obligamântul a propune.

Învățătorii și învățătoarele ce se vor alege, vor fi obligați a providea pe lângă instrucțiunea în școala de toate zilele instrucțiunea în școala de meserii și școala de repetiție economică înființândă, fără o altă remunerațiune deosebită.

Oficiul protopresbiter al tractului Seliștei în conțelegere cu comitetul parochial.

Seliște, 17 Iunie 1898.

Petru Inga,
adm. protpresb.

ad. Nr. 134—898 [104] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de paroh în par. d. cl. a III-a Bătrâna, protopresbiteratul Devei, conform grațioasei rezoluțiuni consistoriale din 22 Iuliu a. trecut Nr. 4526 bis. și 3303 bis. din a. c. prin această se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt regulate și statorite în ședința comitetului parochial, ținută la 17/29 Iunie a. c. și toate la oaltă dau suma de 322 fl. 60 cr.

Informațiuni mai deapropo despre această parohie se pot lua dela oficiul protopresbiteral și dela comitetul parochial.

Reflectanții la acest post au a-și așterne cererile lor concursuale instruite conform legilor din vigore la subsemnatul oficiu protopresbiteral până la termenul sus indicat.

Deva, 24 Iunie 1898.

Oficiul protopresbiter al gr.-or. român al Devei în conțelegere cu comitetul parochial respectiv.

George Romanul,
protopresbiter.

Nr. 250—898 [105] 1—3

Concurs repetit.

Pentru întregirea parohiei vacante S. Maria, în urma rezoluțiunii Prea-veneratului Consistoriu Arhidiececan, din 5 Maiu a. c. Nro 3397 B. se escrie concurs, cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele sunt 359 fl. 92 cr. despre care interesatii pot lua informațiuni dela comitetul parochial resp. dela oficiul protopresbiteral.

Petenti ai ași ascerne cererile instruite conform normelor din vigore

la subsemnatul oficiu protopresbiteral în termenul deschis (posta ultimă Hildalmás).

Concurenții înainte de alegere au a se presenta în vreo Duminecă sau sârbătore la biserică, pentru a cânta resp. celebra și cuvânta.

Fizeș-Sânpetru, 25 Iunie 1898.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Oficiul protopresbiter al gr.-or. al Ungurașului.

Paul Roșca,
protopresbiter.

Nr. 36—898 [106] 1—3

Publicare de licitațiune.

Zidirea școlii gr.-or. din parochia Hașag (protopresbiteratul Mediașului) se dă în întreprindere pe calea licitațiunii minuende, ce se va ținea la 7 August st. n. a. c. în fața locului, pe lângă suma preliminară de 2127 fl. 94 cr. Dela întreprinșătorii se recere să depună un vadium de 10%. — Planul de zidire, preliminarul de spese și condițiunile de licitare se pot vedea la președintele comitetului parochial, de unde se pot primi și informațiuni mai deapropo.

Comitetul parochial:

Hașag, în 5/17 Iuliu 1898.

Clemente Nicula, Ioan Blottor,
adm. paroch. președinte.
paroch în Slimnic.

Ioan Dordea,
not. ad. hoc.

[107] 1—2

Publicațiune.

Comuna bisericăscă ort. răs. din Tohanul-nou, tractul Branului din 1 Ianuarie 1799 dă în folosință casele constatătoare din 4 odăi, cămară, pod și cu o pivniță spațioasă dimpreună cu o sură, grajd din zid învălțite cu țigla, o grădina spațioasă. Toate acestea situate în centrul comunei pe 6 ani cu arēnda anuală de 350 fl. v. a. plătibili în fiecare an la 1 Ianuarie, ér dacă plusoferentul solvesce arēnda deodată pe 6 ani anticipativ, atunci prețul de arēnda anuală este cu 300 fl. v. a.

Anatorii de a avea în arēnda casele de sus cu cele numite, sunt rugați a se presenta în comună în ziua de 1/13 August a. c., când se va ținea licitațiunea verbală în localul școlii, ér după licitațiune se vor deschide ofertele întrate în scris.

Alte condițiuni se vor afla dela președintele comitetului parochial Ioan Băncilă.

Tohanul-nou, în 6 Iuliu 1898.

Ioan Băncilă, Moise Moșoiu,
preș. com. par.

Nr. 631—1898 [85] 2—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor de învățători vacante din comunele de mai jos din protopresbiteratul Sibiiului se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

1. Roși a, cu salariu anual de 300 florini în rate lunare anticipative din cassa bisericeii, cuartir în edificiul școlii cu două încăperi și lemne de foc pentru încălșit.

2. Vurpăr, cu salariu anual de 300 fl. cuartir natural în edificiul școlii cu două încăperi, lemnele de lipsă pentru încălșit și 1/4 jugăr catastral grădina.

3. Tălmăcel, 2 posturi à 300 fl. și lemnele de lipsă pentru încălșit.

4. Slimnic, cu salariu anual de 300 fl., doi stângini de lemne și cuartir natural în edificiul școlii și jumătate din venitul grădinei școlare.

Doritorii de a reflecta la vre-unul din aceste posturi, au a-și așterne cererile concursuale instruite în sensul legilor din vigore la subsemnatul oficiu protopresbiteral în termenul deschis, avēnd a-și dovedi desteritatea în cântări și tipic, în vreo Duminecă sau sârbătore până la ziua alegerii, în biserică respectivei comune unde au concurat

Sibiiu, 30 Iunie v. 1898.

În conțelegere cu comitetele parochiale.

Oficiul protopresb. gr.-or. al Sibiiului.

Ioan Papiu,
protopresb.

Nr. 632—1898 [92] 2—3

CONCURS.

Pentru îndeplinirea a două posturi de învățători devenite vacante la școala noastră gr.-or. din Boița se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu aceste posturi sunt:

1. Pentru fiecare salariu anual de 330 fl. din cassa bisericeii, ce se vor solvi în rate lunare anticipative.

2. Cuartir natural în edificiul școlii și patru stângini de lemne pentru încălșit la fiecare.

3. Cuincuenalele prescrise în lege și provēdute în §. 46, din regulamentul pentru organizarea învățamētului în școlile populare asigurate.

4. Acei indiviși, cari au cerțat vre-un curs de economie vor fi preferiți, și se vor bucura de o remunerațiune corespunșătoare pentru instruirea în școala de repetiție.

Cei-ce doresc a reflecta la vre-unul din aceste posturi vor avē a-și așterne suplicile concursuale instruite conform legilor din vigore la subsemnatul oficiu protopresbiteral în termenul deschis.

Pentru dovedirea desterității tehnice — cântări și tipic, eventual și vre un instrument musical — concurenții se vor presenta în comună în vreo Duminecă sau sârbătore înainte de ziua alegerii.

Sibiiu, 30 Iunie 1898.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Oficiul protopresbiter al gr.-or. al Sibiiului.

Ioan Papiu,
protopresb.

„ALBINA“, institut de credit și de economii în Sibiiu.

Publicațiune.

În sensul art. de lege XXXVI. din anul 1876 §. 29.

1. Suma scrisurilor fonciare puse în circulațiune cu ziua de 30 Iunie 1898 face	fl. 2.255.000.—
2. Pretensiunile institutului de împrumuturi hipotecare, cari servesc de acoperirea acestor scrisuri fonciare sunt de	fl. 2.334.885,62
3. Valoarea hipotecelor luate de basă la susnumitele împrumuturi hipotecare este de	fl. 8.637.270.—
4. În sensul §. 97 din statute „fondul special“ pentru asigurarea scrisurilor fonciare e de	fl. 200.000.—

Sibiiu, în 30 Iunie 1898.

[108] 1—1

Diracțiunea.